

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

УЧЕБНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА ПО ФИЛОСОФИЯ

МОДУЛ 1 – ИСТОРИЯ НА ИДЕИТЕ

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА НА МОДУЛА

Обучението в модул 1 – ИСТОРИЯ НА ИДЕИТЕ е насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения, свързани с философската рефлексия на ученика и с изграждането на ключови компетентности, съгласно Европейската референтна рамка.

Тази програма описва обучението по Профилирана подготовка по философия, модул 1 – История на идеите в XI клас. Формирането на автономна и устойчива личност, която се ориентира и интегрира успешно в европейското културно пространство въз основа на традицията на философското познание, е основна цел на модула. **Развитието** на учениците се подпомага чрез изучаване и прилагане на знанията за идеите и парадигмите, които лежат в основата на европейското мислене, без да се изключват и някои важни не-европейски културни постижения.

Учебното съдържание обхваща **шест тематични области** – *Идеи и парадигми, Модерно и предмодерно, Човек и машина, Обяснение и разбиране, Идеално и утопично, Статика и динамика на света*, които съответстват на ДОО по философия – профилирана подготовка. Приоритет е овладяването на знания, умения и отношения, които да подпомагат светогледна ориентация на учениците.

В първата тематична област **Идеи и парадигми** обучението започва с въведение в **Мислене с идеи** и разкрива основните философски теории за идеите. Надграждат се понятия като мислене, категория, идея, парадигма, чрез които учениците ще усвояват основните методи и инструменти за самостоятелно и групово изследване на проблемите от следващите тематични области.

Втората тематична област **„Модерност”** въвежда опозицията модерно-предмодерно, през която се осмислят процесите и парадигмите в европейското интелектуално и социално-историческо развитие.

Третата – **„Човек и машина”** – дава възможност на учениците да вникнат в значението на техниката за всички области на човешкия живот.

Четвъртата – **„Обяснение и разбиране”** – разкрива различни форми и употреба на знанието в природните науки и хуманитаристиката.

Пета – **„Идеално и утопично”** – въвежда учениците в знание за човешката креативност и нейните резултати и в критическо отношение към тяхната ценност (идеалното и утопичното като радикална критика на действителността).

Шеста – **„Статика и динамика на света”** – задълбочава в разликите между идеите за статично и динамично в космологичен и социално-културен аспект.

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

Теми	Очаквани резултати	Основни понятия
------	--------------------	-----------------

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ И ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ПО ТЕМИ

1.Тема: Идеи и парадигми		
1.1..Идеята и история на идеите 1.2..Идеи и научни парадигми 1.3..Идеи и светоглед.	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основни философски схващания за идеята (Платон, Лок, Кант, Хегел). • Разбира и използва понятието за парадигма в науката и дава примери (Т. Кун) • Осъзнава ролята на идеите в личния опит, науката и светогледите. 	мислене, идея, парадигма, светоглед, историчност
2.Тема: Предмодерно и модерно		
2.1.Секуларизация и разوماгьосване на света 2.2. Раждането на Аза 2.3.Космос и безкрайна Вселена 2.4.Йерархично и демократично общество 2.5. Класическо и модерно изкуство	<ul style="list-style-type: none"> • Познава определения за предмодерно и модерно • Разбира характера на секуларизацията и нейното влияние (Макс Вебер) • Разпознава белезите на модерността в човешкото съществуване (Аз, самосъзнание, автономия, личност - Декарт, Лок, Кант). • Познава влиянието на математическото естествознание и експеримента за формирането на модерна научна картина на света (Декарт, Нютон, Айнщайн); • Умее да разграничава изкуството, основано на подражание, от изкуството, основано на себеизразяване (мимезис и експресия) • Осъзнава историческия характер на културните феномени (общество, изкуство, наука) 	модерност, Просвещение, секуларизация, наука, експеримент, крайност и безкрайност, самосъзнание, човешки права, революция, класицизъм, модернизъм
3.Тема: Човек и машина		

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

3.1. Механизъм и машина 3.2. Машината като метафора („светът като машина”, „човекът-машина”) 3.3. Автомат и изкуствен интелект	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава водещи философски идеи за механиката и механичното (Декарт, Ламетри) ● Умее да анализира феномени от науката и собствения си опит чрез категориите механично, органично, естествено и изкуствено. ● Оценява значението на философските теории за механичното за осмисляне на света, човека и обществото, както и за формиране на критично отношение към техниката. 	механично и живо, причинност, взаимодействие, интелект, автомат, машина, техника
4. тема: Обяснение и разбиране		
4.1. Науки за природата и науки за човека 4.2. Как обясняваме предметите? 4.3. Как разбираме човека?	<ul style="list-style-type: none"> ● Познава основните характеристики на науките за природата и на хуманитарното знание (Дилтай, Гадамер, Ръсел). ● Може да открива и проблематизира границите на природните и хуманитарните науки и да различава характерните за тях методи. ● Използва процедурите на обяснение и разбиране за осмисляне на личния си опит. ● Има критическо отношение към превръщането на съвременната наука в технология и влиянието на технологиите върху природата, човешкото здраве и бъдещето на човечеството 	наука, позитивизъм, херменевтика, факт, обяснение, закон, феномен, разбиране, закономерност, устойчиво развитие, екология
5. тема: Идеално и утопично		
5.1.. Реално и идеално 5.2.. Идеалното в науката – научни идеализации и модели 5.3.. Идеалното в разбирането за	<ul style="list-style-type: none"> ● Разбира ефективността на идеалните модели за постигане на научни знания (Демокрит, Томас Кун, Попър). ● Познава различни видове утопии. ● Оценява критично влиянието на социални модели върху човешкото развитие (Платон, Маркс, Попър). ● Оценява значението на идеалните модели за развитието и промяната на реалността 	реално, идеално, социално инженерство, утопия, идеална държава, идеология,

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

обществото – социални проекти и социални утопии	(наука, изкуство, икономика)	творчество и предприемчивост
6.Тема: Статика и динамика на света		
6.1. Вечно и временно 6.2. История и исторически етапи 6.3. Личност и промяна.	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основни аргументи в спора за вечността на света (Тома от Аквино, Кант, Стивън Хокинг). • Различава значими философски концепции за времето (Августин, Кант, Бергсон). • Различава циклични и прогресистки концепции за историята и нейната периодизация (Античност, Средновековие, Ново време) • Разграничава статични от динамични общества и култури (отворено и затворено, модерно и традиционно, тоталитарно и демократично общество). • Разграничава типични нагласи към промяната в личността и обществото (vita contemplativa и vita activa - Хана Аренд) • Осъзнава отговорността си за участие и неучастие в обществени процеси. 	време, вечност, история статично и динамично, свят, човешка ситуация, конформизъм, активизъм, промяна, развитие.

ХОРАРИУМ ЗА МОДУЛА

Годишен брой часове за изучаване на модула в XI клас - 72 часа

Препоръчително разпределение на часовете:

За нови знания	до 33 часа	до 46 %
За упражнения – дискусии, дебати, презентации	до 33 часа	До 46%
За контрол и оценка	до 6 часа	До 8%

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

ОЦЕНЯВАНЕ

Съотношение при формиране на срочна и годишна оценка:

Текущи оценки от работа в клас, участие в групови обсъждания и дискусии	25 %
Текущи оценки от практически задания в клас	25 %
Оценки от работа по проект	25%
Оценка на изходно ниво	25%

ДЕЙНОСТИ И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

В този раздел са посочени примерни дейности, които могат да се реализират в класната стая, както и такива, които се реализират извън училище. Посочените дейности са препоръчителни и учителят може да избира сред тях за постигане на очакваните резултати по теми. Тези дейности не са свързани само с конкретна тема, а имат междупредметен характер и са насочени към придобиване на ключови компетентности, постигането на които се посочва в дейности:

Дейности	ключови компетентности	междупредметни връзки
В класната стая		
Анализ на текстове на български и чужди езици (според профила на училището)	общуване на роден език общуване на чужди езици (според профила на училището)	Гражданско образование, история и цивилизация, чужди езици, география и икономика - умения за анализ на текст - посочване на примери от различни източници
Създаване на есе (философски аналитичен текст върху светогледни проблеми)	общуване на роден език обществени и граждански компетентности умения за учене културна осъзнатост и творчество	гражданско образование, история и цивилизация, чужди езици, география и икономика, музика, изобразително изкуство
Организиране на дискусии и дебати по	общуване на роден език	български език/чужди езици

Европейски съюз

ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.04 „Подобряване на качеството на общото образование”

„За по-качествено образование“

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”,
съфинансирана от Европейския социален фонд на Европейския съюз

Европейски социален фонд

Инвестира във вашето бъдеще

обществено значими и важни за училищната общност проблеми	обществени и граждански компетентности	- спазване на езиковата норма
Анализ на казус	общуване на роден език обществени и граждански компетентности	природни науки, история, ИТ, география и икономика
Изготвяне на публични презентации на индивидуални и групови изследователски задачи	общуване на роден и чужд език дигитална компетентност (ИКТ) инициативност и предприемчивост умения за учене	- спазване на езиковите норми при изложението - използване на ИКТ при търсене на информация и оформяне на презентации - планиране и осъществяване на индивидуални и групови изследователски задачи, работа в екип
Анализ на музикални творби и произведения на изкуството (картини, филми, видеоклипове) в контекста на идентичност и мултикултурализъм	общуване на роден език културна осъзнатост и творчество умения за учене	литература, история, изобразително изкуство, музика - анализ на разнообразни медии) и публични изразни средства
Разработване на изследователски и социален проект	обществени и граждански компетентности инициативност и предприемчивост дигитална компетентност (ИКТ)	Свят и личност (Гражданско образование)
Извън класната стая		
Самостоятелни или групови проучвания в интернет по теми от програмата	общуване на роден и чужд език умения за учене дигитална компетентност (ИКТ) обществени и граждански компетентности	- търсене и критична оценка на информация в интернет (на роден или чужди езици)
Създаване, поддържане и участие във виртуални диалогични пространства (блогове/уикита, форуми и др.)	общуване на роден и чужд език умения за учене дигитална компетентност обществени и граждански компетентности	критично и аргументирано заявяване на лична позиция активно използване на ИТ за публикуване в интернет